

Help, het water is op

Joachim Rozemeijer

De auteur is promovendus van de Universiteit Utrecht. Hoelang blijven we in Nederland nog schoon drinkwater gebruiken om de wc door te spoelen, vraagt hij zich af. Zowel uit humanitair oogpunt als voor ons eigen bestwil moeten we beter weten.

Op zomaar een ochtend sta je op en draai je nietsvermoedend de kraan open. Na wat gepruttel en gespetter komt er geen water meer uit. Wat nu? De eerste uurtjes is het allemaal nog niet zo'n probleem. Tand en gezicht wassen kan ook wel wat later. Aan het eind van de dag loopt je even naar de supermarkt om wat flessen mineraalwater te halen. Had dat maar eerder bedacht, de schappen zijn al leeg...

Na een paar dagen beginnen de wc, je kleren en jezelf toch wel wat te stinken. Elektriciteitscentrales zitten zonder koelwater en daardoor is de stroom uitgevallen. Het eten raakt op en, erger nog, je hebt zojuist je laatste pak sap aangebroken. Het openbare leven ligt helemaal plat. Water blijkt opeens niet alleen onmisbaar te zijn voor de drank- en voedingsmiddelenindustrie, maar ook voor de productie van kleding, papier, glas, elektronica en ga zo maar door. Niemand kan zich wassen, alle wc's zitten vol en er liggen besmettelijke ziektes op de loer. Bovendien ga je toch maar eens proberen of het water in de sloot ook te drinken is. Ook al valt de smaak best mee, je wordt ziek van de bacteriën en chemische stoffen in het slootwater. Het mag duidelijk zijn, we houden het niet erg lang uit als onze

drinkwatervoorziening wegvalt. Onze belangrijkste en meest betrouwbare bron van drinkwater zit in de bodem. Tussen het zand zit grondwater en dat is in tegenstelling tot regenwater of rivierwater altijd beschikbaar, ook als het een paar maanden droog is geweest. De jarenlange filtering door de bodem zorgt ervoor dat we het grondwater kunnen drinken. Het water van bekende merken als Sourcy en Bar-le-Duc verschilt weinig van het water dat in Utrecht uit de kraan komt.

Zijn we in Nederland dan zo rijkelijk bedeed met natuurlijk mineraalwater dat we er zelfs achteloos varkensstallen mee schoon kunnen spuiten? Nee, helaas is de voorraad beperkt. Nu al zorgt de grondwaterwinning in veel gebieden voor droogteschade in natuur- en landbouwgebieden. In het westen en het noorden van Nederland is het grondwater te zout. Hetzelfde geldt voor

Bij de pomp is halve liter water al duurder dan liter benzine

het diepere grondwater in de rest van Nederland. Het minder diepe grondwater raakt langzaam maar steeds meer vervuild, vooral door de bemesting van weilanden en akkers. Al onze kippen, varkens en koeien zorgen voor enorme hoeveelheden mest die we kwijt moeten. In Nederland gooien we meer mest op elke vierkante meter landbouwgrond dan waar ook in Europa.

Terwijl wij het schone water zo massaal verkwisten, is er elders op de wereld een humanitaire ramp gaande. De helft van alle ziekenhuisbed-

den op aarde wordt bezet door mensen die ziek zijn geworden door het drinken van verontreinigd water. Drinkwaterputten vallen droog, doordat de grondwaterstanden soms met meters per jaar dalen. Het aantal mensen dat geen toegang meer heeft tot schoon drinkwater is opgelopen tot 1 miljard. Het machinaal installeren van diepere winning en of het zuiveren van rivierwater is alleen haalbaar voor het rijkste deel van de bevolking.

Voor wie de situatie in de derde wereld niet voldoende aanleiding is voor zorgvuldiger watergebruik: met een beetje Hollandse handelsgeest is er ook flink wat geld te verdienen. Ga maar na. Bij een benzinestation wordt voor een halve liter water nu al meer betaald dan voor een liter benzine. De vraag naar drinkwater zal in de toekomst alleen maar toenemen. Om op termijn te kunnen profiteren van onze voorraad schoon grondwater moeten we er alleen wel wat zuiniger mee omgaan. Als we doorgaan zoals nu, is het schone grondwater al op voordat het echt wat oplevert.

Wat we kunnen doen? Allereerst moet Nederland inzien wat de actuele en toekomstige waarde is van onze voorraden schoon drinkwater. Nu wordt slechts 3 procent van het drinkwater gebruikt voor het bereiden van voedsel en het lessen van de dorst. We kunnen de verkwisting dus met 97 procent terugdringen door bijvoorbeeld regenwater te gebruiken voor het doorspoelen van de wc en het wassen van kleren, de auto en onszelf. Verder moeten we zo snel mogelijk stoppen met de verontreiniging van het grondwater met meststoffen en bestrijdingsmiddelen. Alleen dan kunnen we ook in droge tijden blijven vertrouwen op onze drinkwatervoorziening.